

KAZOU DIGITAAL LESPAKKET MIDDENBOUW

**DE VLIEGENDE
HOLLANDER 6+**

www.theaterwerkplaatskazou.nl

INHOUD

Herhalende warming-up	3
Les 1: Verhaal voorlezen	4
Les 2: Zeedier maken van afval	7
Les 3: Tekening van waar je dier woont	9
Les 4: Op bezoek gaan bij andere dieren	10
Les 5: Onder water	12

WARMING-UP (Herhalend)

Introductie

Het eerste onderdeel van dit lessenpakket is een opdracht om op te warmen. Deze opdracht is bedoeld om aan het begin van elk van de vijf lessen met de leerlingen te doen. Het is een warming-up, een manier om samen telkens opnieuw in de sfeer van de voorstelling te kunnen stappen.

Duur

5 minuten

Benodigheden

n.v.t.

Instructie

Alle kinderen leggen hun wijsvingers op tafel. Hiermee kunnen ze trommelen. Met een van tevoren afgesproken handgebaar, kun je de leerlingen dirigeren om harder en zachter te trommelen. Ze moeten zich goed concentreren op jou, en maken samen het geluid van een woelende donderstorm. Een storm die je even meeneemt, met zijn wind, naar ver op zee.

Middenbouw les 1: Verhaal voorlezen

FILOSOFEREN

Introductie

Voor de eerste dag doen we rustig aan. Het verhaal van de Vliegende Hollander is een prachtig verhaal, vol spannende momenten en mysterieuze zaken. Er worden in onze voorstelling die jullie gaan zien belangrijke thema's aangeraakt, zeker voor kinderen. Vandaag gaan we het verhaal aan ze voorlezen. Zo kunnen ze kennis maken met het verhaal. Hieronder staat een mooie versie, die geschikt is voor basisonderwijs. Na het verhaal kun je met de kinderen in gesprek gaan over de volgende thema's: **Thuis, heimwee, vriendschap en iemand troosten**. Hiervoor staan ook hulpvragen, onderaan deze pagina. Succes, en veel plezier!

Duur

30 minuten

Benodigdheden

- Groot boek
- Uitgeprint verhaal 'De Vliegende Hollander' (hieronder)

Instructie leerkracht

Pak een groot boek. (Willekeurig, het maakt niet uit waar het over gaat.) Leg deze bladeren in het boek. Zo kun je voorlezen alsof het uit een groot sprookjesboek komt. Er staan ook woorden in het rood. Dit kunnen momenten zijn om even te pauzeren, en te bespreken wat dat woord betekent.

Hulpvragen voor het gesprek:

- *Ben je wel eens heel blij geweest om iemand te zien die je lang niet hebt gezien?*
 - *Heb je wel eens heimwee gehad?*
 - *Wat is het verschil tussen huis en thuis?*
 - *Kun je je ergens anders dan in je huis ook thuis voelen?*
 - *Wat voor spullen horen bij een thuis?*
 - *Welke mensen horen bij een thuis?*
- Wat kun je doen om iemand zich thuis te laten voelen?*

Verhaal

Het stormde verschrikkelijk in de haven. De hoge golven sloegen tegen het enige schip dat aangemeerd lag. Alle bemanningsleden waren veilig binnen in het schip gaan zitten. Alleen de grote, stoere kapitein stond op het dek. Hij was boos. Heel boos. Hij had de reis al een paar dagen moeten uitstellen en nu zou een storm ervoor zorgen dat hij weer de haven niet kon verlaten? Dat zou hij nog wel eens zien. Hij had al onder veel ergere omstandigheden de wereld over gevaren.

De kapitein liep naar zijn **bemanning** toe en gromde: 'Morgenochtend varen we uit. Goed weer of slecht weer!' En hoewel de bemanning op hun kapitein vertrouwden, vonden ze dit toch wel erg gevaarlijk. Maar niemand durfde wat te zeggen. Alleen de stuurman schraapte zijn keel. 'Ehm, kapitein? Het gaat morgen nog harder stormen.' Even twijfelde de kapitein, toen sloeg hij met zijn vuist op tafel en riep: 'Ik bepaal zelf wel wanneer we uitvaren! Geen storm die mij dat voorschrijft. Zorg ervoor dat morgenochtend alles klaar is!' Vervolgens liep hij vloekend weg.

De volgende ochtend was de storm inderdaad nog sterker, maar de kapitein was nog steeds vastberaden om uit te varen. Zijn bemanning had nog wat twijfels. Maar toch werden de zeilen gehesen. Een andere schipper kwam vragen of ze écht zo gek waren om tijdens deze storm uit te varen. De kapitein antwoordde: 'Ik bepaal wanneer ik uitvaar en dat is nu! Al komen we nooit meer thuis, we gaan!' En daarmee was het laatste woord gezegd.

Zodra het laatste bevel van de kapitein was uitgevoerd, gebeurde er iets heel gek. Er sloeg bliksem in op de boot, en alle matrozen **verstomden** en bewogen niet meer. Ook de stuurman en zelfs de kapitein stonden doodstil op hun plek. Maar terwijl niemand iets deed, kwam het schip toch in beweging en verdween uit de haven. De mensen op de kade bleven vol spanning naar het steeds kleiner wordende schip kijken. Plotseling werden de witte zeilen van de boot vuurrood en de boot zelf leek wel verbrand. 'Het schip is veranderd in een spookschip', fluisterden de mensen tegen elkaar terwijl ze naar huis gingen.

Lange tijd werd er niks meer gehoord van het spookschip. Men ging er daarom vanuit dat het **schipbreuk** had geleden, dat het gezonken was, maar wrakstukken werden nooit gevonden. Het spookschip verdween uit de herinnering, totdat er iets merkwaardigs gebeurde. Een schip dat op de terugweg naar Nederland was, zag opeens een schip met vuurrode zeilen en een verbrande voorkant. Er was geen beweging op het schip en toch voer het met een flinke snelheid. Toen de bemanning dit verhaal thuis vertelde, geloofden veel mensen hen niet.

Toch kwamen er in de maanden die volgden vaker verhalen over dit schip. Schippers durfden niet meer de zee op. Daarom ging een dappere kapitein op onderzoek uit. En inderdaad zag hij op zee het spookschip. Hij kon zijn ogen niet geloven en riep nog uit

dat het een **fabeltje** was. Toen kwam het spookschip recht op hem afgevaren. De bemanning **slaakte** wanhoopskreten, maar het was te laat. Het spookschip voer dwars door ze heen. En het enige wat de bemanning voelde was een ijsskoude windvlaag.

De dappere kapitein was met stomheid geslagen. ‘Het was een Hollander. Hij had een Hollandse vlag’, was het enige wat hij uit kon brengen. ‘Ja, De Vliegende Hollander!’ zei iemand anders. En onder die naam stond het spookschip vanaf dat moment bekend. Niemand weet of de Vliegende Hollander ondertussen al rust heeft gevonden. Het schip is al jaren niet meer gezien, dus het zou zomaar kunnen. Laten we het voor de bemanning hopen, want niks is zo erg als tot in de eeuwigheid over de zeeën te moeten varen zonder dat je naar huis kunt.

Middenbouw les 2: Zeedier maken van afval

BEELDENDE VORMING

Introductie

In de zee komen een heleboel dieren voor. Tijdens de voorstelling zullen er ook een boel langskomen. Maar laten wij vast beginnen. De leerlingen maken vandaag van simpele materialen een dier naar keuze. Denk aan een octopus, een vis of zelfs krabben en meeuwen. Hieronder staat een materialen lijst. Vul hier vooral zelf op aan met wat je hebt liggen. Alles kan, juist ook wat we vaak zien als 'afval'. Ook de leerlingen kunnen van huis uit spullen of 'afval' meenemen. Als er te veel is, kun je een tafel maken met extra spullen voor degenen die wat minder bij hebben.

Duur

60 minuten

Benodigheden

- Gekleurd papier
- Bruikbaar materiaal wat anders weggaat; rietjes, zakjes, flessen, dozen, verpakkingen, stukken stof etc.
- Overig knutsel materiaal; schaar, lijm, lintjes, glitters, stiften etc.

Instructie leerkracht

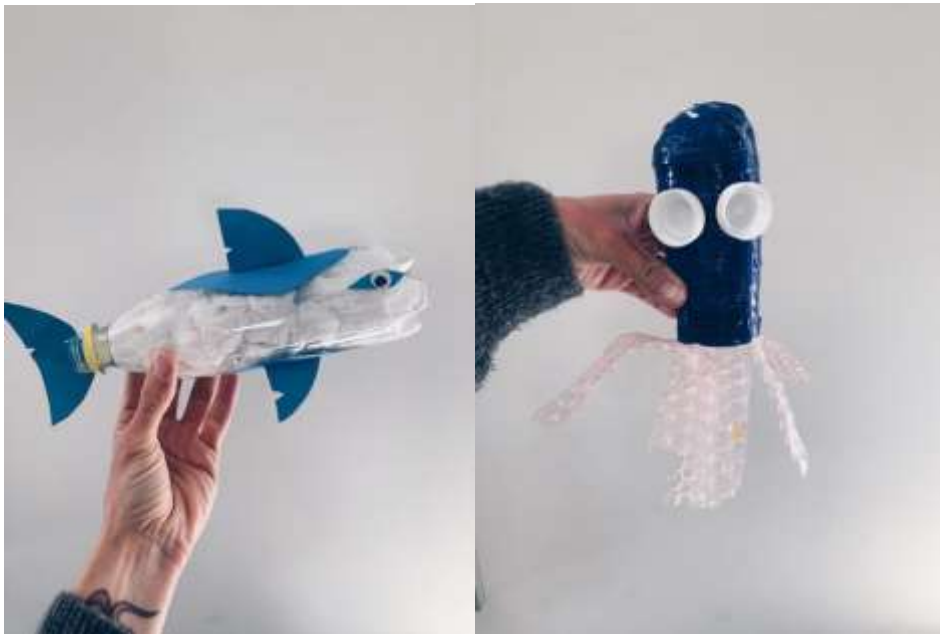
Maak een grote tafel met alle materialen, of meerdere tafels. Neem met de leerlingen door welke zeedieren ze allemaal kennen. (Beperk jezelf niet tot vissen, ook meeuwen of krabben zijn goed!)

Laat de kinderen dan kiezen welk zeedier ze willen maken. Als meerderen hetzelfde idee hebben, geen probleem. Op het volgende blad staan wat afbeeldingen met voorbeelden. Succes en veel plezier!

BELANGRIJK: Laat ze de dieren bewaren ergens in het lokaal. Deze zijn nodig voor les 4 van dit lessenpakket.)

TIP: Loop zelf rond om met ze mee te denken. Soms kan het even moeilijk zijn om in een fles een dier te zien, of een vleugel in een plastic handschoen. Je kunt ze helpen door suggesties te doen, en ze natuurlijk te helpen met het goed vastmaken van de verschillende onderdelen.

VOORBEELDEN ZEEDIEREN VAN AFVAL

Middenbouw les 3: Thuis op papier

TEKENEN

Introductie

In deze les gaan we tekenen. Een hoofdthema in de voorstelling is 'thuis'. We focussen op het gebruik van kleur, vorm, voorwerpen en mensen die ons aan thuis doen denken. De leerlingen gaan op een groot vel papier aan de slag met materialen.

Begin de les met het gesprek over thuis uit les 1. Haal dat samen met ze terug, en laat ze nu ook nadenken over hoe dat eruitziet. Hiervoor zijn wederom hulpvragen bijgevoegd. Deze zijn verder op deze pagina te vinden.

Aan het eind van de les kunnen de leerlingen in een kring vertellen over wat ze hebben getekend. Bespreek met ze dat iedereen een ander thuis heeft. En dat iedereen andere kleuren, voorwerpen en mensen koppelen aan hun thuis.

Duur

30 minuten

Benodigdheden

- Grote vellen papier
- Stiften, potloden, pennen
- Eventueel glitters, stickers, sliertjes, lintjes of stempels
Denk eraan: Glitters = Rommel (Maar wel leuke rommel)

Instructie leerkracht

Zorg dat er grote vellen (A3) papier, potloden en stiften in veel kleuren in het lokaal zijn. Loop rond terwijl ze tekenen en bevraag ze bijvoorbeeld over waarom ze de kleuren gebruiken die ze gebruiken.

Hulpvragen voor het begin gesprek

- Welke kleur doet je denken aan thuis?
- Welk voorwerp heb je nodig om je thuis te voelen?
- Wat voor kleren draag je thuis?
- Welke mensen die je kent horen ook bij jou thuis?

TIP: De tekeningen hoeven niet letterlijk hun huis te zijn. Het mogen ook losse onderdelen zijn, meer associatief, of abstracte vormen. Zolang zij zelf maar kunnen vertellen waarom het ze aan thuis doet denken.

Middenbouw les 4: Op bezoek bij de andere dieren

SPEL/ACTEREN

Introductie

Vandaag gaan we de leerlingen meer in gesprek laten gaan met elkaar. Ze gaan vandaag nadenken over het thuis van hun dier, en hoe dat eruitziet. De les gaat over je verplaatsen in iets anders. Ze gaan hier eerst een tekening maken, die als hulpmiddel gaat dienen voor het gesprek wat eruit komt.

Duur

40 minuten

Benodigheden

- De geknutselde dieren van les 2
- Gekleurd papier
- Tekengerei (Stiften/potloden)

Instructie leerkracht

Allereerst gaan de leerlingen n.a.v. de hulpvragen een tekening maken. Ze tekenen het huis van hun geknutselde dier, zodat ze daar iets over kunnen vertellen.

Elke leerling zet vervolgens hun geknutselde zeedier van les 2 op hun eigen tafeltje of stoel. Je maakt groepjes van drie, daarin zullen ze het gesprek voeren.

Laat twee van de drie leerlingen naar de stoel komen van de derde leerling waar het afvalzeedier staat. De twee gaan vragen stellen over hoe het huis van dat dier eruitziet, en wat het dier nodig heeft om zich thuis te laten voelen.

Voorbeeld

Max, Jayden en Moos gaan met elkaar in gesprek. Max heeft een meeuw geknutseld. Jayden en Moos komen langs bij de meeuw en stellen vragen aan Max. Max vertelt n.a.v. de vragen over het nest van de meeuw, boven in een boom. Het is er warm, en er zijn vrolijke kuikens die veel herrie maken.

Na 10 minuten wisselen de leerlingen, en gaan ze vragen over de walrus van Jayden, en daarna over de octopus van Moos.

Hulpvragen die de leerlingen kunnen helpen:

- *Van welk materiaal is het huis gemaakt?*
- *Welke kleuren zijn er in het huis te zien?*
- *Waar staat/hangt/licht/zweeft het huis?*
- *Wie zijn er nog meer in dat huis te vinden?*
- *Wat zou het dier heel graag in zijn huis willen hebben, wat die nog niet heeft?*

TIP: Loop rond. Laat de gesprekken op hun beloop, maar hou ze vooral binnen het thema. Zolang het over thuis, heimwee of familie gaat is het goed. Deze opdracht gaat ook niet over zo realistisch mogelijk zijn. Leunstoelen in een vogelnest kunnen prima!

Middenbouw les 5: Onder water

BEWEGEN

Introductie

In deze les gaan de leerlingen dansen en bewegen. En allemaal volgens de thema's natuurlijk. De leerlingen gaan zich voorstellen dat ze op bezoek gaan bij verschillende zeedieren. Hiervoor is een **audiobestand** bijgevoegd. Deze is bedoeld om door het lokaal te laten klinken. Hierin zit omgevingsgeluid, muziek en instructies voor de leerlingen om te gaan bewegen. Onderin staan de stappen samengevat, zodat je zelf eventueel bewegingen kunt voorbereiden.

Daarnaast staat het verhaal ook nog een keer uitgeschreven onderaan de pagina. Je kunt het vast een keer doorlezen, zodat je wat bekend raakt met de loop van het verhaaltje, maar dit is niet noodzakelijk!

Duur

20 minuten

Benodigheden

- Het bijgevoegde audiobestand van Kazou
- Een grote open ruimte (Bijv. klaslokaal met stoelen en tafels aan de zijkant)

Instructie leerkracht

Maak veel ruimte in het lokaal. Tafels en stoelen aan de kant. Zet het audiobestand van Kazou op, die zit in dit pakket bijgevoegd.

Laat ze ook geluid maken wanneer dat kan. Spreek bijvoorbeeld af dat telkens als jij klapt, zij het geluid van bubbels, de grom van een haai, of het zingen van een walvis laten horen. (Als je wil dat het geen chaos wordt, zorg dan dat ze alleen geluid maken op de afgesproken momenten).

Stappen voor begeleiding tijdens het dansen

Als leerkracht is het fijn als je voorbeelden geeft. Ga zelf voor de klas staan en doe bewegingen voor. In het begin moeten ze je na doen, later mogen ze wat meer zelf op onderzoek uit. Even wennen, maar ook zelf aan de bak!

Stappen die voorkomen in de audio:

- *We staan op het strand, voeten voelen in het warme zand.*
- *Het water in lopen, koud koud koud!*
- *Neem zwembewegingen door. Schoolslag, rugcrawl, borstcrawl etc.*
- *Lopen over de bodem van de oceaan, in slow motion met grote stappen.*
- *Verschillende zeedieren, hoe bewegen die?*
- *Terug naar het strand, en jezelf nog even droog maken. Springen, schudden en jezelf afvegen.*

Het verhaal (uitgeschreven)

Je staat op het strand. Je blote voeten in het warme zand. Je voelt de warmte van de zon op je gezicht. In de lucht zie je zeemeeuwen vliegen ... je zwaait naar ze. Je loopt voorzichtig over het strand. Je ziet een prachtige grote schelp liggen ... je pakt hem op ... kijkt er even naar ... en houdt hem tegen je oor. Je wiegt heen en weer op het geluid van golven.

Je loopt nu naar de rand van het water. Je besluit het water in te lopen. Het water is koud. Op je tenen loop je steeds verder het water in. Je begint te zwemmen. Hoeveel manieren van zwemmen ken je? Op je buik? Op je rug? Met je armen? Met je benen? Je kijkt het water in en ziet iets glinsteren, het is een grote gouden duikhelm. Je raapt hem op en zet 'm op je hoofd. Nu kan je onderwater ademen. Je duikt onder.

Langzaam zink je naar beneden. Je beweegt in slow-motion door het water. Je kijkt om je heen. Er komt een school vissen langs. Ze zwemmen soepel door het water. Je probeert ze na te doen. Ineens verschijnen er kleine kwallen om je heen. Je handen bewegen nu als die kwallen en ze spelen met elkaar. Je bereikt de bodem van de oceaan. Er lopen krabben over de grond. Je loopt als de krabben op de bodem van de oceaan. Dan verschijnt er een hele grote octopus. Snel maak je, met de mensen om je heen, een nog grotere octopus met veel lange tentakels. De octopus zwemt weg. Je zwemt snel terug naar de oppervlakte, hoger en hoger. Je komt weer terug boven de oppervlakte. Je voelt de bodem weer onder je voeten en loopt het strand op. Je pakt een grote handdoek. Je droogt jezelf af. Je hoofd, je rug, je benen. Je legt de handdoek op de grond en gaat lekker liggen zonnen.